

A betegek drágábban és nehezebben jutnak hozzá a gyógyszerekhez

A magyar felnőtt lakosság kétharmada úgy érzi, hogy többet fizet a gyógyszereiért, mint néhány évvel ezelőtt, emellett az elmúlt egy évben majdnem minden második gyógyszerértárban megforduló felnőtt tapasztalta, hogy a patikáknak nem volt készleten abból a készítményből, amit keresett. A GKI-EKI Egészségügykutató Intézet a felnőtt magyar lakosság gyógyszerkiváltási szokásait, valamint a patikákkal kapcsolatos benyomásait kérdőíves felmérés keretében 1000 fős, országosan reprezentatív mintán mérte fel 2013 márciusában.

Gyógyszerárak emelkedése

A jelenlegi magyar kormány számos intézkedést – így pl. a vaklicit bevezetését – hozott annak érdekében, hogy a lakosság számára olcsóbbak legyenek a gyógyszerek. A gyógyszerértárba járó felnőtt lakosság mintegy kétharmada szerint azonban drágábbak lettek a gyógyszerek, patikai készítmények az elmúlt években, ráadásul minden ötödik vásárló szerint azok jelentősen drágultak.

A patikába járó felnőtt lakosság közel fele küzd valamilyen krónikus betegséggel, melyre rendszeresen gyógyszert kell szednie. 40 éves kor felett a krónikus betegségek előfordulási esélye egyre növekszik, különösen 60 év felett ugrik meg a rendszeresen gyógyszert szedők aránya (itt 93%-uk jelezte, hogy krónikus betegséggel küzd). A legfeljebb 8 általánossal rendelkezők körében 74% a krónikus betegek aránya, míg az ennél magasabb végzettségűeknek 30-40% körüli. A nettó 110 ezer forintnál szegényebb háztartásokban lakók kb. kétharmadának, az ennél gazdagabbaknál – jövedelmi kategóriától függően – viszont „csak” 35-48%-ának van saját elmondása szerint valamilyen krónikus betegsége. Ez egyben azt is jelenti, hogy a gyógyszerárak emelkedése pont a legszegényebb, s egyben a legjobban költségérzékeny rétegeket érinti a leginkább.

Noha a patikába járó krónikus betegek több mint fele tapasztalta, hogy megszokott orvossága helyett orvosa más, olcsóbb készítményt írt fel, vagy a patikában ajánlottak olcsóbbat, többségük összességében mégis növekvő gyógyszerárakról számolt be. Ráadásul a felírt vagy ajánlott olcsóbb készítménnyel kapcsolatban minden ötödik releváns válaszadó érzékelt valamilyen problémát, akiknek döntő többsége vissza is tért a korábbi gyógyszerére.

Problémák a gyógyszerek hozzáférhetőségében

A gyógyszerértárba járó felnőtt lakosság 44%-a tapasztalta az elmúlt egy évben, hogy a patika nem tartott abból a gyógyszerből, amit éppen ki akart váltani, és emiatt megkérték, hogy fáradjon vissza néhány nap múlva, amíg beszerzik – ez az arány 7 százalékponttal nőtt a 3 évvel korábbi állapothoz képest. Ennek hátterében többek között a nagykereskedők kintlévőségek csökkentésére törekvő üzletpolitikája, valamint a patikák egyre romló jövedelmezősége áll. Legkevésbé a fővárosi patikák készleteznek (véltetően a raktárak közelsége miatt), a betegeknek mindössze 46%-át tudják azonnal kiszolgálni, 54%-ukkal már előfordult, hogy kénytelen volt később visszamenni a felírt gyógyszerért. Általánosságban a krónikus betegek nagyobb arányban tapasztalták, hogy vissza kell menniük a gyógyszerért, mint azok, akiknek nincs olyan betegségük, mely rendszeres gyógyszereszedést igényel.

A patikákba azonban nem csak a csökkenő készletek, hanem a megváltozott gyógyszerfelírási szabályok miatt is gyakrabban kell a korábbiaknál ellátogatni. A patikába járó krónikus betegek 53%-a egyáltalán nem ért egyet azzal a változással, hogy megszűnt a 3 havi gyógyszeradag egyszeri kiváltási lehetősége, s így havonta kell kiváltani a receptet. E változást a fővárosiak közel kétharmada teljesen elutasítja, míg a többi településtípusnál ez az arány 30% és 40% között ingadozik. A krónikus betegek 37%-ának jelenleg is komoly nehézséget okoz a havi gyakoriságú gyógyszerkiváltás.

Patikák szolgáltatásai

A nemrégiben bevezetett patikai szolgáltatások közül a válaszadók 26%-a már igénybe vette az „információs pult” szolgáltatást, viszont a többi szolgáltatás (vérnyomás, vércukor, testsírtömeg mérés, gyógyszer házhozszállítás, internetes rendelés) kipróbálási aránya továbbra is elenyésző, azaz nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A felnőtt lakosság többsége egyáltalán nem, vagy csak nagyon ritkán szokott gyógyszerekre vonatkozó információt kérni patikusától. A patikába járó felnőtt lakosság közel egynegyede elmondása szerint már értesült a jelenleg is zajló népegészségügyi programról (elsősorban nem kötelező szűrésekről).

Forrás: GKI-EKI Egészségkutató Intézet